

ศาลเจ้ากวนอู คลองสาน

ในพื้นที่เขตคลองสานเป็นที่ตั้งของศาลเทพเจ้ากวนอู ซึ่งเก่าแก่และศักดิ์สิทธิ์ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย และยังมีตำนานความเชื่อเกี่ยวกับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชว่าพระองค์ได้เคยเสด็จมาสักการะเทพเจ้ากวนอูที่ศาลเจ้าแห่งนี้ก่อนที่จะกรีธาทัพออกไปในการสงครามด้วย

ศาลเทพเจ้ากวนอูแห่งนี้ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาในชุมชนหลังวัดอนงคาราม ผังธนบุรี ชาวจีนโดยทั่วไปจะรู้จักกันในชื่อศาลเจ้ากวนอู ตลาดสมเด็จพระเจ้าพระยา

จากเอกสารประวัติของศาลเจ้าบอกเอาไว้ว่าตัวศาลเดิมก่อตั้งขึ้นในปีที่ ๑ สมัยจักรพรรดิเฉียนหลงฮ่องเต้แห่งราชวงศ์ชิง ซึ่งตรงกับปี พ.ศ.๒๒๗๙ ในสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศของไทยเอกสารยังระบุอีกว่าตัวศาลหลังแรกเป็นเพียงแก๊งเงินขนาดเล็กซึ่งพ่อค้าชาวฮกเกี้ยนอัญเชิญเทพเจ้ากวนอูองค์เล็กสุดลงเรือ

สำเภามาจากประเทศจีน ต่อมาเมื่อชุมชนจีนในย่านนี้ขยายตัวเพิ่มขึ้น จึงมีการสร้างตัวศาลหลังที่ ๒ ให้มีขนาดใหญ่กว่าเดิมและมีการอัญเชิญเทพเจ้ากวนอูองค์กลางจากประเทศจีนมาประดิษฐานไว้ตรงกับปี พ.ศ. ๒๓๔๕ ในสมัยจักรพรรดิเจี๋ยซิง แห่งราชวงศ์ซิง

ส่วนตัวศาลที่เห็นในปัจจุบันเป็นศาลหลังที่ ๓ ซึ่งสร้างขึ้นราวปี พ.ศ. ๒๓๖๕ ในสมัยพระเจ้าตากทรงแห่งราชวงศ์ซิง ซึ่งตรงกับช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ โดยมีตำนานที่เล่าต่อกันมาว่า มีชายชาวจีนโพ้นทะเลคนหนึ่งชื่อนายคองเส็ง ได้เข้ามาอยู่ในสยามประเทศนานแล้ว แต่ยังมีได้มีอาชีพและฐานะที่มั่นคง คิณหนึ่งฝันเห็นศาลเจ้ากวนอูแห่งนี้และได้เดินทางมาสักการะ ในฝันนั้นเทพเจ้ากวนอูได้เสด็จออกมาและบอกให้เขาเดินทางขึ้นไปทางเหนือ จะพบกับโอกาสในการบุกเบิกอาชีพที่นั่น และนายคองเส็งก็ได้เดินทางไปตามนิมิตในฝัน

หลายปีต่อมาเขาก็กลับลงมาในฐานะเจ้าสัวคองเส็ง พร้อมไม้ซุงที่ล่องลงมาด้วยมากมาย และเงินปัจจัยที่เป็นกำลังสำคัญร่วมกับชาวจีนในชุมชนสร้างศาลเจ้าพ่อกวนอูหลังใหม่ขึ้นมาเป็นหลังที่ ๓ ซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าเดิม และได้ไปอัญเชิญเทพเจ้ากวนอูองค์ใหญ่สุดมาประดิษฐานไว้เป็นประธาน พร้อมกับหล่อระฆังไว้ ๑ ใบ ซึ่งปัจจุบันระฆังใบนี้ยังแขวนไว้อยู่ -

รูปปั้นเสือหรือหลี่เอี้ย ถือเป็นเทพเจ้าองค์หนึ่งในศาลเจ้ากววนอู

ด้านในศาลเจ้าและใช้ในพิธีกรรมของศาลเจ้าเรื่อยมา

เมื่อเดินทางมาถึงศาลเจ้าแห่งนี้จะพบกับความสง่างามของตัวสถาปัตยกรรมจีนที่ได้รับการประดับตกแต่งอย่างงดงาม แม้ตัวศาลปัจจุบันจะได้รับการบูรณะขึ้นใหม่ทั้งหมด แต่ก็ยังมีความงดงามอ่อนช้อยไม่แพ้ช่างจีนโบราณ

ลานด้านหน้าของ

ศาลเจ้าตั้งกระถางรูปขนาดใหญ่ซึ่งหล่อขึ้นมาใหม่ใช้สำหรับบูชารูปเทียนภายนอก ทางด้านขวามือเป็นเสามังกรขนาดใหญ่ซึ่งเป็นแทนบูชาเทพยดาฟ้าดินหรือเทียนกง ถัดเข้ามาจะเป็นศาลเทพารักษ์ประจำพื้นที่นี้หรือ แป๊ะกง-แป๊ะม่า

สองข้างประตูก่อนเข้าตัวศาลมีรูปไม้แกะสลักเจ้าพ่อม้าหรือเบ็เอี้ย ตัวแทนม้าเซ็กเทาม้าคู่ใจของเทพเจ้ากววนอูในวรรณกรรมเรื่องสามก๊ก

อีกข้างประตูเป็นรูปปั้นเสือหรือหลี่เอี้ย ซึ่งมีตำนานเล่าว่าเดิมรูปปั้นเสือตัวนี้ถูกฝังอยู่ใต้พื้นดินต่อมาวิญญาณของเสือได้สื่อสารผ่านทางร่างทรงของศาลเจ้าว่าให้ช่วยนำรูปปั้นตัวเองขึ้นมาเพราะขณะนี้กำลังมีลูกอ่อนอยู่ในท้อง เมื่อทางคณะกรรมการศาลเจ้าได้ขุดพื้นดินตรงบริเวณที่มีนิมิตบอกก็พบกับรูปปั้นเสือตัวนี้อยู่จริง ๆ จึงได้นำขึ้นมาบูชาถือเป็นเทพเจ้าองค์หนึ่ง

เมื่ออย่างเท้าเข้ามาภายในตัวศาลจะรับรู้ได้ถึงบรรยากาศแห่งความศักดิ์สิทธิ์เข้มแข็งและทรงพลังตรงกลางศาลตั้งโต๊ะบูชาขนาดใหญ่ฝีมือช่างโบราณ อดความงดงามของลวดลายจำหลักไม้และงานเขียนประดับได้อย่างน่าอัศจรรย์ โต๊ะบูชาตัวนี้เคยมีตำนานมหัศจรรย์ครั้งหนึ่งเมื่อราว ๔๐ ปีมาแล้ว ในขณะที่มีการฉลองศาลขอบคุณเทพเจ้าปลายปีอยู่นั้น เกิดเหตุโต๊ะบูชา กระจกธูป และองค์เทพเจ้ากวนอูสั่น สร้างความแตกตื่นให้กับบรรดาชาวจีนในละแวกนี้อย่างมาก ครั้งนั้นทางเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองได้มาพิสูจน์เนื่องจากเกรงว่าจะเป็นการหลอกลวงของคนทรง

ระฆังโบราณ

ประจำศาลเจ้า แต่เมื่อพิสูจน์แล้วก็ไม่พบว่าเป็นการกระทำของมนุษย์แต่อย่างใด ชาวจีนโดยมากเชื่อว่าเป็นด้วยความศักดิ์สิทธิ์ขององค์เทพเจ้ากวนอู ที่ต้องการมา บอกเหตุล่องหน้า โต๊ะบูชาและองค์เทพที่สั่นนี้สั่นติดต่อกันนานถึง ๓ เดือน ซึ่งภายหลังก็เกิดเหตุการณ์ไฟไหม้ครั้งใหญ่ในชุมชน

เทพเจ้ากวนอูองค์ใหญ่ประทับนั่งอยู่ด้านในสุดของศาลเจ้า พระพักตร์สีแดงตั้ง

ชาติ พระเนตรแว่นแฉกตั้งแต่แฝงเมตตาคือในที แวดล้อมด้วยขุนพลคู่ใจและเครื่องศาสตราวุธโบราณ อันเป็นองค์ประกอบหนึ่งของศาลเทพเจ้ากวนอู ยามเมื่อผู้ศรัทธาได้เดินเข้ามากราบสักการะเทพกวนอู ณ ตรงจุดนี้ หากสบพระเนตรของพระองค์คงรับรู้ได้ถึงวิภวกรรมอันกล้าหาญ และคุณธรรมอันโดดเด่นที่ชาวจีนยกย่องมาแต่โบราณ ป้ายสรรเสริญเกียรติคุณจำนวนมากที่ปรากฏอยู่ในศาลก็ยกย่องและย้ำให้เห็นคุณธรรมในด้านต่าง ๆ ของท่าน ตัวอักษรจีนขนาดใหญ่ที่สองข้างของผนังศาลจารึกว่า ตง ซิม และ หงี้ หมายความว่า คุณธรรมอันสำคัญของเทพกวนอูที่ผู้ศรัทธาทุกคนควรมีคือ ความกตัญญูรู้คุณ และความซื่อสัตย์สุจริต